

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy óra. I kor. Egy óra. I kor. 50 Hll.
 Negyedévre . . . 3 Negyedévre 4 . . . 50 .

Főlelős szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
 Kládók és Iaptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és Kládóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 49. szám.

Megkezdik az adótárgyalásokat.

Milyen lesz az adóprés?

Debrecen, aug. 14.

Holnap csütörtökön kezdetét veszi a városháza tanácstermében az állami egyenes adót megállapító bizottság működése. Szorongó félelemmel néz a bizottság működése elé minden debreceni polgár, mert tudja, hogy a kitűnően összeállított apparátus a multban mindig amolyan nyuzó intézet volt, a mely a polgárság bőrén kísérletezett.

Lapunkban az utóbbi időkben sűrűn foglalkoztunk az adókiivető bizottság elkövetkezendő működésével, s nem egy anomaliára mutattunk rá. Ezeknek a cikkeknek meg volt a hatása, a vágóhídra várakozó adóalanyok között. Szerkesztőségünk asztalán egész halom levél van, a melyben a debreceni adófizetők remegve beszélnek az elkövetkezendő adómegállapításról.

Egyik debreceni kereskedő nagyon világos képet nyújt a mi bizottságainak eljárásáról. Olyan ridegek ezek az urak, mint Grönland jéghegyei. A mikor a kereskedő megjelenik az adó-

kiivető bizottság előtt, tudtára adják, hogy a „méltányos szerény“ pénzügyigazgatóság épen háromszor akkora adót vetett ki reá, mint a mennyit elbir. Ha aztán a kereskedő tiltakozni akar a kivetés ellen, jóakarattalag kioktatják.

— Fellebbezzen az ur!

Hát fellebbez: És mit nyer vele? Azt, hogy adómegállapítását gyönyörűen helyben hagyják. A kereskedő pedig a gyárostól hitelben vásárolt áru cikkeit eladja úgy a hogy tudja. Befizeti adóját, azután néhány hónap mulva bezárja a boltját. A gyáros perel ugyan, de a perléssel nem ér el semmit. A kereskedőnek néha csalárd vagy hamis bukás miatt baja is akad. Hogy ebbe a csalásba és hamis bukásba belekergetik, azzal az államhatalom soha nem törődik.

Ez a panaszkodó kereskedő azt ajánlhatja az adókiivető bizottság figyelmébe, hogy egy régibb kormányrendelet alapján az adómaximumát a jövedelem 10 százalékában állapítsa meg. Igaz, hogy például az állami tisztviselő 1000 forint évi jövedelem után nem fizet 100 forint adót, de ez a percent a kereskedőkre mégis méltányos a mai viszonyok közt. Igaz, hogy ekkor sem 100 forintot fizet, hanem legalább 200-at, mert a községi pótdadó, állami sallangok, iparkamarai és egyéb illeték mégegyszer annyit felemészt keservesen szerzett kis jövedelméből.

A kereskedőkhöz hasonló szomorú helyzetben vannak a gazdák. Most véletlenül jó esztendő volt, s a mult esztendő csapásait félig meddig kiheverték. De ha az adóprés derékon kapja őket, vergődhetnek a hogy tudnak, bizonyosan bele vérzenek a kinos tusakodásba.

Hát az iparosok? Nos ezeknek a sorsa talán legvigasztalanabb a mai nehéz gazdasági viszonyok között. Ezek különösen megérdemlik az adókiivető bizottság jóindulatát.

Megirtam már több ízben, hogy az adókiivető bizottság működését figyelemmel fogjuk kísérni. A polgárság fontos érdekeit szolgáljuk ezzel. Minden jogos panasznak helyt fogunk adni s az esetleges finánc basáskodást leleplezzük.

A marosvásárhelyi választás.

Marosvásárhelyről jelentik nekünk: Ma van itt a képviselőválasztás. A mandátumot az ezredesné, — nem érdemlem meg azt, de nagynevű Aristarch atyának! Én csak a szófogadó eszköze vagyok neki.

— Pjetrowna Márta oly kegyes volt és három golyócskát adott nekem. Az egyiket délben vettem be — és ez rögtön hatott. A másodikat este a harmadikat pedig másnap reggel és e perctől kezdve nincsenek fájdalmaim, nem érzek tagjaimban semmi szurást. Isten nagy észrel áldotta meg jötevőnket. Most járni is tudok és úgy érzem magam, mintha a paradicsomban lennék . . . Csak az okoz gondot, hogy sanyaru idők járnak. Mit ér nekem az egészség, ha nincs miből megélni. A nyomor még jobban elesigáz, mint a betegség . . . Például most is: zabot kellene vetni, de hogy vessek, ha nincs magom? Venni kellene, de a szükséges pénz . . . hol található? . . .

— Adok én magának zabot, Kusma Kusmits. Maadjon ülte! Oly nagy örömet és megleledést szerzett nekem, hogy rajtam van most már a sor hálásnak lenni.

— Az Isten küldötte önt hozzánk! Örüljön, ha jöteteményeire gondol: Ne-

az ezredesné, — nem érdemlem meg azt, de nagynevű Aristarch atyának! Én csak a szófogadó eszköze vagyok neki.

— Adok én magának zabot, Kusma Kusmits. Maadjon ülte! Oly nagy örömet és megleledést szerzett nekem, hogy rajtam van most már a sor hálásnak lenni.

— Az Isten küldötte önt hozzánk! Örüljön, ha jöteteményeire gondol: Ne-

Az ámitók.

Irta: Csehov Antal.

Pjetrowna Pjetsonika Márta egy ezredes özvegye, már körülbelül tíz év óta gyakorolja a hasonszenvi gyógymodot, s betegeit kik többnyire parasztek és többnyire az előszobában várnak, míg reájuk kerül a sor, leginkább reggel szokta fogadni.

Egy szép májusi nap reggelén Pjetrowna Márta már tíz embert is fogadott, mikor Cawrilla Grudsj-t, a tizenegyediket szállította be.

Az ajtó megnyílik, de Gawrilla Grudsj helyett a szomorú tekintetű, vézna emőreg emberke, Samuchrisiu lépett be, egy elszegényedett földbirtokos és az ezredesné közeli szomszédja. Hallgatagon térdelt le az ezredesné elő.

— Az isten szerelmére, mit csinál Kusma Kusmits? Mi történt? — kérdé, ijedten az ezredesné.

— Ameddig csak élet van bennem nem kelek fel innen, — felelé Samuchrisin anélkül, hogy az ezredesné kezét elerezzené — lássa meg az egész világ

hogy én védangyalunk, az emberiség jötevője előtt térdelek! Nézzék, tudják meg hogy én a jó tündér, az árvák és elhagyottak gyámolítója előtt térdepelek, ki visszaadta életemet. Egészséges lettem, mintha ujja születtem volna — egy va rázsütésre!

— En . . . nagyon örülök . . . — hebegő az ezredesné, s örömben elpirult. Kellemes ilyesmit hallani, kérem, foglaljon helyet. Mult kedden ön nagyon beteg volt Kusma Kusmits!

— Igen nagyon beteg! Borzasztó, ha csak reá is gondolok — mondá — mialatt leült. Minden tagom köszvényes volt már nyole esztendeje. Nem volt sem éjjelem sem nappalom, annyit szenvedtem. Messze földön számtalan orvost kerestem fel, hogy bajomra enyhülést találjak és egész vagyonomat felemésztették a kezelés költségei. Mindhiába! . . . Ha ön nem volna, már rég halott ember lennék.

Samuchrisin a hála könyeit kabátja ujjával törölgeté le arcáról és ismét le akart térdelni.

— Ne nekem hálálkodjék, — mondá

Az Alföldi takarékpénztár Debreczenben, Piacz-u. saját ház.

Elfogad betéteket: Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszámlára.
 Kölcsönöket nyújt: váltókra, kötelezvényekre és folyószámlákra a legelőnyösebb kamatláb mellett.
 Törlesztéses kölcsönök: földbirtokokra s más ingatlanokra.
 Tőzsdéi megbízások: értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök: vállalkozóknak, bérlőknek és hivatalnokoknak.
 Kölcsönök: tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevelekre, valamint vidéki pénzintézetek részvényeire.
 Értékpapírok, ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.
 Hitelrészecs csoportbeli váltók leszámítolása.

Kölcsönöket ad: nyugdíjképes köztisztviselőknek 10, 15 és 20 évi törlesztésre.
 Beraktároz: árukat és terményt saját raktáraiba és azokra előleget is nyújt.

A magy. kir. szab. osztály sorsjáték fő elárúító helye.

tumért két jelölt vette fel a harcot. Szakács Péter és dr. Fenyvessy Soma. Mind a ketten függetlenségiék. A mai napot óriási agitációk előzték meg, melyeknek a belügyminisztérium előtt és a büntetőbíró-ság előtt is folytatása lesz. A szántó-társulat igazgatójára, Tordayra, rábizonyult, hogy a társulat szavazati joggal bíró tag-jait presszióval és pénzzel arra igyekezett bírni, hogy szavazataikat Fenyvessyre adják. Az ügy kitudódott. — Szakács Péter pártja táviratilag kérte a belügyminiszter intézkedését, a ki ugyancsak táviratilag Bernády polgármestert bizta meg a visszaélések kinyomozásával. Szakácsék egyben följelentést tettek Torday ellen az ügyészségen is, amely szintén megindította a nyomozást. A választást ma reggel 8 órakor nyitotta meg Darkó Agost választási elnök. A szavazatok délután 3 óráig óránként fölolvasták, azóta vegyesen szavaznak a jelöltekre. A rendre két század gyalogos, egy osztály huszár és husz csendőr vigyáz. — A szavazók száma hétszázötven.

Csendőrkerületi parancsnokság Debrecenben.

A belügyminiszter terve.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 14.

Régi tervet valósít meg legközelebb a belügyminiszter. Az országban lévő 7 csendőrkerületi parancsnokságot kettővel szaporítani fogja. A két új csendőrparancsnokság közül az egyiket Debrecen kapja.

A terv nem új keletű. A belügyminisztériumban már régóta foglalkoztak az eszmével, sőt egyidőben úgy volt, hogy a honvédelemügyi tárca költségvetésébe fel is veszik a debreceni csendőrkerületi parancsnokság létesítését.

Közben a változott politikai helyzet leszorította ezt a tervet az aktualitás teréről. A Kristóffy rendszer alatt a csendőrök létszámának kiegészítése más módon történt és nem

künk, bünösöknek nincs arra alkalmunk. Mi jelentéktelen, haszontalan emberek vagyunk... és csak nevünk után vagyunk nemesekek!... Igaz, kőházakban lakunk, de az optikai csalódás, mert a háztető lyukas és nincs pénz, hogy jókarban tarthassuk...

— Kijavítottam, Kusma Kusmíts!

Samuchrisin azután még egy tehenet, leánya részére pedig az intézetben egy ingyenes helyet kunyorált ki s zokogva tovább dicsérte az ezredesné bőkezűségét és jóságát! Zsebéből kihuzva zsebkendőjét, az ezredesné észre vette, hogy egy kis rózsaszínű papír esett zajtalanul a földre.

— Éltem utolsó napjáig hálával fogok önre gondolni! Gyermekeim és unokáim is fogják tudni s hálásak lesznek érte, hogy megmentette életemet, védangyalunk!

Az ezredesné elbueszva Samuchrisintól, meghatottan szemléli Aristarch atya képét, azután a patikát, receptes könyvét, számadásait s a széket, melyen a halál torkából megmentett betege ült... s meglátja a kis rózsaszín papírt is. Fel-

igen gondolt arra, hogy a tervet a valóság váltsa fel.

Most, hogy a belügyi kormányzat terén általános reformok készülnek, persze Debrecennek és Hajdumegyének és a körüllevő óriási vidéknek új csendőrkerületi parancsnokságot szántak. A mostani beosztás helytelen voltát különösen akkor észlelik illetékes körökben, ha a közrend megbontása körül merülnek fel súlyosabb tünetek.

Mint értesülünk Andrassy Gyula gróf terve, a mely szerint a debreceni csendőrkerületi parancsnokságot létesíteni akarja, annyira komoly, hogy a honvédelmi ministerium jövő évi költségvetésébe is beleillesztik a fenntartás költségeit.

A csendőrkerületi parancsnoksággal Debrecen igen sokat nyerene. Itt volna a csendőrségi hadbírótság is. Egy ezredest és 40 csendőrtisztet kapna a kerület, a melynek csendőrségi iskolája is itt lenne.

Ugyanilyen csendőrkerületi parancsnokságot kapna Szombathely is a dunántul egyik legnagyobb városa.

Hajdumegye a múlt hóban.

A közigazgatási bizottság ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 14.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta meg rendes havi ülését. Az ülésen Wessprémy Zoltán főispán elnökölt.

A közigazgatási bizottság ülésén az előadók terjesztették elő szokásos havi jelentésüket, amelyeket tudomásul vettek. Az ülésen jelen voltak: Kovács Gyula alispán, Pákozdy Sándor főjegyző, Dávidházy Sándor, Brassay Károly, Rásó Gyula Padrah Sándor, Major Gyula és Csapó István.

Pákozdy Sándor főjegyző olvasta fel Kovács Gyula alispán terjedelmes jelentését, amelyből kitűnt, hogy Hajdúvármegye közbiztonsági állapota kielégítőnek

veszi és azt szétnyitva, megtalálja benne a három homeopatikus golyócskát, melyet a múlt kedden adott Samuchrisinnek.

— Ezek ugyanazok — mondá esodálkozva. — Tehát mit vett be? Hiszen felsem nyitotta, meg sem nézte. Különös! Csak nem ámit engem?

Tíz évi gyakorlata alatt először támadt kétely az ezredesné lelkében... Behívja a következő betegeket is s észre veszi rajtuk azt, mi eddig kikerülte figyelmét. A szenvedők, mintha csak összebeszéltek volna, oly egybehangzóan dicsérték őt, tudományát, csodás gyógyításait és szidalmazták az orvosokat. S midőn látják, hogy örömeiben elpirult, akkor mind egyikük kéréssel állt elő. Az egyik tehenet, a másik egy darab földet, fát, vagy vadászati engedélyt kért.

Pjetrowna Pjetsonkina elgondolkozva szemléli Aristarch atya jóságos, széles arcát, kinek tudománya bevilágított lelkébe, de az igazi világosság csak most kezdett derengeni előtte. S ez nem okozott örömet neki.

Mily ravaszok is az emberek!

mondható. Különösebb esetek, amelyek a rend megbontását idézték volna elő, nem merültek fel a múlt hóban.

A vármegye közegészségügyi viszonyairól Losonezy Ámos dr. terjesztett elő jelentést. E szerint a közegészségügyi állapotok igen szomorúak, amennyiben a halálozás nagyarányú volt. Feltűnően sok gyermek pusztult el a múlt hónapban. Az éretlen gyümölcs is igen sok ember megbetegedését okozta. A betegségek statisztikáját így állította össze a főorvos:

A kanyaró 8 községben pusztított, 115 eset közül 10 halálos volt. A kanyaró legjobban Hajdúszoboszlón, Tetétlenen és Szováton dühöngött. Született 553 gyermek, meghalt 446 egyén. A természetes szaporulat 107.

Igen érdekes statisztikát terjesztett elő a vármegye adózájáról a pénzügyigazgatóság. A jelentés az adófizetésnek arról a szép eredményéről szól, amelyet a nemzeti küzelem után, minden felszólítás nélkül is elért Hajdumegyében a kincstár. Ime a számok, amelyek beszélnek:

A múlt hónapban befolyt egyenes adóban 322.666, (mult évben 10 295) korona, hadmentességi díjban 892 (tavaly 14) korona, bélyegjövédékből 78144 (tavaly 71276) korona, jogilletékben 97430 (tavaly 18.486) korona, díjjövédékben 148 (tavaly 143) korona, dohányjövédékben a várossal 150.667 (tavaly 141.131) korona, határvámjövédékből 7408, fogyasztási- és italadóban 18.306 korona. A pénzügyminiszter 14, a pénzügyigazgató 7 esetben adott fizetési halasztást.

Az összehasonlításból kitetszik, hogy a mult esztendő július havához képest 400,000 kornál több adó folyt be az idén.

A közigazgatási bizottság a jelentést tudomásul vette. Majd az iskolák életéről a megye közoktatásáról olvasta fel jelentését Csánky Viktor tanfelügyelő. Utána Galánffy János kir. ügyész tett jelentést.

Végül kisebb ügyeket intézett el a bizottság és ezzel az ülés véget ért.

Újabb leleplezések a békekötésről.

Főhercegek a magyar ügyért.

Még Beck is békét akart.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 14.

Kristóffy Józsefnek az a nyilatkozata, hogy a király megszegte volna esküjét, ha ő közbe nem veti magát és nem üti nyélbe a békét: Gratz Gusztáv országos képviselőt arra készíti, hogy elmondjon egyet mást a bécsi Zeithen a békekötés kulisszadolgairól.

Gratz Gusztávnak aktív része volt a békekötésben és így módjában van közelről ismerni az eseményeket. Mindenekelőtt kijelenti, hogy még nem érkezett el annak az ideje, hogy az utolsó fátolt is lerántsák az alkudozásokról.

Téved Kristóffy, amikor azt hiszi, hogy csak az ő kibontakozási elborátuma került a király elé. Tucat-számra heverték azok a kibontakozási tervek a kabinetirodában. Sőt Schies-sel lovag, a kabinetiroda főnöke, minden politikust meghallgatott, aki eljött hozzá nézetét elmondani. Persze, mind

egyiknek volt valami csalhatatlan kibontakozási terve, erről gyorsírói jegyzeteket készített és azután referált róla a királynak.

Fejérváryék nem akarták a békét és József főherceg, aki erősen dolgozott a megegyezés mellett, éppen azért utazott el Budapestről, mert szembe került a kormányval. Izabella főhercegnő szintén latba vette a befolyását a béke érdekében, de eredménytelenül.

Wekerle Sándor magyaranyu dolgozatot készített a kibontakozás lehetőségéről. Erről a király csak osztrák politikusoktól hallott valamit. Beck vezérkari főnök szintén a béke érdekében munkálkodott.

Szóval a békekötésnek meg vannak homályos részei és még nincs itt az ideje, hogy rájuk világítsanak.

A „hütlén meghizottak“.

A kormány nem tárgyal.

A budapesti malomsztrájk.

— Távirati tudósítás —

Budapest, aug. 14.

Fordulatról a malommunkások sztrájkja dolgában valószínűleg sokáig nem számolhatunk be. A sztrájkoló munkások tegnap bizalmatlanságot szavaztak a bizalmi férfiaknak, akik — így mondják — meghallgatásuk nélkül fogadták el a munkásokra nézve is kötelezően a Sztéryni József államtitkár elnöklésével tartott tanácskozáson megszövegezett békeponctokat. A „hütlén“ megbizottak helyett tizenöt új bizalmi férfit választottak, akik megválasztásuk után nyomban tanácskozási gyűltek egybe s megállapították a béke új feltételeit. A követeléseket pontokba foglalták azzal a szándékkal, hogy azokat bemutassák a kormánynak s megkérjék a közbenjárásra.

Illetékos helyről azonban tudomására hozták az új vezérkarnak, hogy a kormány nem hajlandó újabb tárgyalásokba bocsátkozni, mert a malomtulajdonosok ragaszkodnak a szombati megállapodáshoz. A munkások erre letettek szándékukról. Hogy azonban a kormánynak is, a malomtulajdonosoknak is tudomást kelljen szerezniük az új békeponctokról, átadták ezeket a lapoknak. Marad tehát minden a régiben, ha csak a sztrájkolók esopor-tonként vagy egyenkint meg nem unják a céltalan küzdelmet s munkába nem állnak, ahogyan ezt nagyon tekintélyes szám mal társaik tették.

A Viktória, Hungária- és az Erzsébet-gőzmalmokban dolgoztak éjjel is, a többiben, a Molnárok és Sütők malma és a Király-majom kivételével, ahol még mindig teljesen szünetel a munka, redukált üzemmél bár, de mégis dolgoznak. A Molnárok malmában tegnap megindították a gépeket abban a reményben, hogy délután jelentkeznek kellőszámu munkás. Nem jött senki, mire két órakor újra megállították a kereket.

A kizárt malommunkások tiztagu küldöttsége tisztelgett ma délben Matyó Imre hengeralmi munkás vezetésével dr. Boda Dezső főkapitánynál, akit arra kértek, tartassa be a malmokkal az ipartörvény rendelkezését, távolítsa el a gépek mellől a 14 éven aluli napszámosokat és tiltsa meg, hogy szakavatatlan emberekkel dolgoztassanak. A főkapitány válaszában

kijelentette, hogy szigoruan örködik az ipartörvény betartásán és kész a tizennéggy éven aluli munkásokat eltávolíttatni. Mint-hogy azonban a malomipar nem képesi téshez kötött iparág, a malmok azt alkalmazhatják, akit akarnak, s a szakavatatlan munkásokkal szemben nem tehet semmit. A főkapitány, akit beszéde végén megéljeneztek, azzal a figyelmeztetéssel vált el a munkásoktól, hogy viselkedjenek nyugodtan.

Egy közjegyző balesete.

Veszedelemes kocsizás.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 14.

Lestyán Adorján debreceni királyi közjegyzőnek helyettese volt hosszú időn át dr. Nagy Béla. Debrecenben nagyrabecsülték a szimpatikus fiatal embert és ismerősei körében általános volt az öröm, amikor a fiatal ügyvédet az igazságügyminiszter Élesdre nevezte ki közjegyzőnek.

Dr. Nagy Béláról most szomorú hírt jelent tudósítónk. A derék közjegyző súlyos baleset áldozata lett lakóhelyén, Élesden.

Tegnap délután Nagy Béla dr. Zigre Aurél nagyváradai ügyvédjelölttel és egy barátjával Élesdről Nagyváradra akart utazni. A községből kocsin indultak el a távol eső vasuti állomáshoz. A lovakat dr. Zigre Aurél hajtotta. — Mikor a kocsi a most épülő Körös hidjához ért, a lovak valamitől megbokrosodtak s a kocsit neki viték az épülő Körös hid egyik fájának.

A kocsi felborult s a benne ülők kiestek. Mind a hárman súlyosan megsérültek. Legrosszabbul járt azonban dr. Nagy Béla, akinek a fején és a lábán ment keresztül a kocsi.

A súlyos sérüléseket szenvedett közjegyzőt lakására vitték, ahol dr. Sámson Márton járásorvos részesítette első segélyben.

A két szerencsétlenül járt nagyváradai ügyvédjelöltet pedig az esti vonattal szállították be Nagyváradra.

Hirek mindenfelől.

Halál a forró mészben.

Ujhután — mint Miskolcraól jelentik — borzalmas véget ért a minap egy Markó Istvánné nevű asszony kis fia. Markóné a konyhájában gödröt ásott és abban meszet oltott István nevű két éves kis fia azalatt mellette játszadozott. Markóné néhány pillanatra az udvarra ment és egyedül hagyta gyermekét, aki azután a meszes gödrőhöz csuszott és a forró mészbe esett. Anyja visszatérve s látva a szerencsétlenséget, gyermekét kihuzta a mészből s nyomban orvost hivatott hozzá. Segíteni azonban már nem lehetett rajta. A szerencsétlen gyermek meghalt.

Csődbe került főgimnáziumi tanár. Lőcséről írják: Héger Ferenc lőcsei főgimnáziumi tanár mintegy 70,000 koronányi adósságok hátrahagyásával eltűnt. Budapestről értesíti hitelezőit, hogy fizetésképtelen, akik most a törvényszéknél a csődnyitást kérték a tanár vagyonára.

Jekelfalussy miniszter pöre.

Ujabb tárgyalás.

— Express tudósítás —

Budapest, augusztus 14.

A Kovács György „botos ispán“ és Jekelfalussy Lajos „honvédelmi miniszter“ pöre hosszasan húzódik a budapesti I—III. ker. járásbiróság előtt.

Immáron harmadizban kerülnek egymással szembe ma déli tizenkettedfél órakor a peres felek jogi képviselői dr. Hoffer Mihály királyi járásbíró előtt.

Kovács György helyett ma is dr. Csanádi Pál, Jekelfalussy helyett dr. Schwarz Vilmos jelent meg.

Ma a főperről, a 166 korona 46 fillér jogtalanul és erőszakkal, a kéméndi csendőrshöz intézett parancssal elvett összegnek visszaköveteléséről van szó.

A bíró felolvassa a kereseti kérelmet. Erre alperesi ügyvéd, dr. Schwarz utal arra, hogy tartozatlanul fizetett összeg visszafizetése követeltetik, tehát...

Felperesi ügyvéd, dr. Csanádi Pál közbevág:

— Erőszakkal elvett összeget követelek!

Alperesi ügyvéd kéri felperest kereseti jogcímváltoztatás miatt elutasítani.

Bíró: Ez nem keresetváltoztatás.

Dr. Schwarz: Így is jó. De az összeg elküldetett a kéméndi csendőrök által a lonti gazdasághoz s így Jekelfalussy miniszter voltaképpen nem is felelhet az összegért.

Dr. Csanádi: Fura okoskodás.

Dr. Schwarz: De mindegy. Tagadom az összes kereseti állításokat. Tagadom, hogy jogtalanul, erőszakkal vétettem el bármit is felperestől. Különbén felperes nem adta át a gazdaságot, megszökött. Mikor a peres Lontóról Bndapestre utazott, a béli állomáson találkozott Kovácsal és nyugodt hangon szólott hozzá, de felperes gorombán válaszolt. Majd rátért az ügy hosszadalmas előadására.

Dr. Schwarz: Felperes egyáltalán nem volt letartóztatva. Az egész eset vita, stb. egy óra és tizenöt percig tartott. Kérem kihallgatni Barta József csendőrt arra, hogy felperes maga számolt össze s ezután adta át a kereseti összeget. Vallo-másából ki fog tűnni, hogy nem volt tartozatlan fizetés. Azonkívül a vasuti állomáson történt beszélgetésre Thék Endre budapesti lakos tanut kérem kihallgatni. Barta tanu költségeit sajátjából fedezi az alperes.

A bíróság ezután jegyzőkönyvbe vette a tényállást, s majd a bíró átadta a szót a felperesi ügyvédnek.

A tárgyalás folyik.

Színház.

Elismerés Zilahy Gyulának. A máramarosszigeti színügyi bizottság tegnap Szöllőssy Antal kir. tanácsos polgármester elnöklésével ülést tartott. Az ülésen jelen voltak: Papp Tibor, Dobai Sándor, Szabó Sándor, Lator Sándor, Kubek Elek, Kovács Zoltán, Todorovits Zakariás Szaploneczi István és Gavallér Lajos. A bizottság úgy a maga, mint a nagyközönség nevében, az egész társulatnak és az igazgatónak teljes elismerést és bizalmat szavazott. Ez a bizalom komoly és értékes elismerése Zilahy Gyula művészi törekvésének.

Szintársulatunk M.-Szigeten. A debreceni szintársulat rövid két hét alatt teljesen megnyerte a szigeti közönség sze-

retetét. Az igazgató ezt azzal hálálja meg, hogy jó műsort állit össze, amelyen az ujdonságok felváltva szerepelnek a repri-zekkel. Az ujdonságok közül gyors egymásutánban kerül színre Szigeten: Koldus gróf, Csere leányok, Legvitézebb huszár, Arany gyapju, Nap hőse. Ösztön, Forgószél, kisasszony. Reprizek: Könnyű lovas-ság, Scott nemes, Kereszt jelében, Julius Caesar, Leár király stb.

Kludsky sir.

A tanács ingyen páholya miatt.

A zebra és a tekintetes tanács.

Debrecen, augusztus 14.

Kludsky Károly cirkuszában, a mely két nappal ezelőtt még ott diszelgott a szénatéren, egy csikos zebra vont a maga többek között a közönség figyelmét. A zebra igen intelligens állat volt s a cirkusz rendes látogatóit nagyon jól ismerte már.

Egy forró augusztusi délelőtt a zebra gondozója, egy tagbaszakadt cseh ék-telen üvöltéssel rontott be Kludsky öltö-zőjébe, ahol a cirkuszigazgató épen szic-zázott.

— Direktor ur, direktor ur, — mon-dotta Kludskynak — a zebra megszólalt. Önt hivatja!

Kludsky nem ijedt meg a vad ordi-tására. Nem találta különösnek, hogy a zebra beszél. Egy olyan elsőrangú állat-seregletben mint a Kludskyé, minden le-hetséges. Hanem azért kiment a menaszé-jiába és szóba állott a zebrával.

— Na mit akar fiatal ur, kérdezte a csikos gentlemant.

— Kludsky ur, válaszolt a zebra gyöngéden, kérdésem van.

— Ki vele.

— Mondja, miért sirt ön esténként, mikor a bejárat felőli jobb páholyra nézett.

— Megmagyarázom önnek kíváncsi fiatal ember, válaszolta Kludsky. Az egész cirkuszban négy páholy van. És ebből a négy páholyból egyet minden előadásra át kellett engednem a tekinte-tes tanácsnak. A debreceni városi tanács-nak. Hát mondja igen tisztelt zebra barátom, nem könyfacsaró eset ez.

— Bizony, bizony nem szép a ta-nácsból, — mondotta a zebra komolyan. Ha cirkuszba akarnak járni, hát fizessék meg az entrét. Vagy fizesse meg a pol-gármester, Józsi bácsi érettük. Elég pénze van neki.

Egy munkatársunk, aki magán órái-ban igen ötletes fiatal ember, összeállitotta, hogy a jövőben hol kap tisztelet-jegyet a tanács.

1. A hajóhintánál kap egy diszhin-tát, a hol kedve szerint lógathatja a lábát!

2. A ringlispilen egy disz kocsit. A polgármester külön egy disz lovat, amely „Józsi” felírásu.

3. Ama nevezetes játéknál, a hol karikát dobnak a bicskákra, minden ta-nácsstag kap ötven ingyen karikát.

4. A vásári buvárnál.

5. A gyorsfényképésznél.

6. A lacikonyhában.

Igy csak megél valahogy a tekinte-tes, nemes, nemzetes, vitézlő, sok bajjal küzdő debreceni tanács.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi ó.: d. e. 8—12 d. u. 2 ó. éjjeli 2.
Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz. a

— **Boldogasszony napja.** A római katolikus hívek ma ünneplik Boldogasz-szony napját. Ebből az alkalomból a Szt.-Anna-utcai r. kath. templomban isteniti-z-telet lesz. Az istenitiztelet sorrendje a következő: Reggel 6 órakor miséznek Kam-pell József, 7 órakor Benczik Ferencz, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. ifjuság részére, 9 órakor az ünnepi nagy-misést Szabó István végzi segédlettel, utána Nyári Ignác prédikál, háromnegyed 11 órakor Nyári Ignác, fél 12 órakor Dr. Kovács István miséznek.

— **A város a király szüle-tése napján.** Három nap mulva ün-nepli Debrecen városa az országgal együtt a király születése napját. — A törvényhatósági bizottság tagjai e hó 18-án délelőtt a templomokba mennek ahol hálaadó isteni tiszteletek lesznek. Az ünnepélyen fekete ruhában, de diszmagyarban is meg lehet jelenni. Az isteni tiszteleteken az összes hiva-talok testületileg vesznek részt.

Az izraelita hitközség ez alkalommal a következő meghívót bocsátotta ki.

Meghívás. Ö császári és apostoli ki-rályi felsége születésének évfordulója al-kalmából folyó 1906. évi augusztus hó 18-án délelőtt 10 órakor a Deák Ferenc-utcai izr. templomban tartandó hálaadó istentiszteletre. Debrecen, 1906. augusztus hó. Az előjárás. — Az ünnepély sor-rendje: 1. Ma tovu. 2. 21. és 61. zsoltár éneklése. 3. Ünnepi beszéd. 4. Ima a ki-rályért. 5. Hanószén v'such. 6. Hymnus. A t. hitk. képviselő tagok kéretnek, hogy a d. e. fél 8 órakor a városháza tanács-temében, 10 órakor pedig az izr. templom baloldali esküvői szobában gyülekezni szí-veskedjenek.

— **Népgyűlés a csizmadia szín-ben.** A debreceni munkásság tegnap este a Csizmadia színben népgyűlést tartott, a melyen a szónok a betegsegélyző pénztár ügyével foglalkozott. A népgyűlés az ipar-testületi betegsegélyző pénztárnál a bele-szólás jogát követelte a munkásság ré-szére, annál is inkább, mert többen van-nak, mint a munkaadók. E jognak érvé-nyesítése céljából eddig mindent elkövet-tek. A miniszterhez intézett kérvényükre nem kaptak orvoslást. A népgyűlés elha-tározta, hogy holnap az utolsó lépést teszik meg. — Felkeresik Kovács József polgármestert, hogy hasson oda, hogy az ipartestületi betegsegélyző pénztár rend-kívüli közgyűlése összehívassék. Ha ezt nem teszi meg a polgármester, akkor a törvény eltekintésével is azon lesznek, hogy a jogaikat kivívják.

— **A Petőfi dalkör tizéves jubileuma.** Tíz évvel ezelőtt vetették meg a most már virágzó elsőrangú Petőfi dalkör alapját azon buzgó ta-gok, akik ma is ott állanak az egylet élén. 1896. augusztus 14-én ment ha-tározatba, hogy a dalkör megalakul.

Ezt a nevezetes dátumot tegnap este hangulatos házi ünnepség keretében ünnepelte meg a dalkör. Komlóssy Arthur elnök mondotta az első pohár-köszöntőt. A dalegylet azon tagjait él-tette, akik az alapítás derekas mun-kájában résztvettek. Dr. Varga Lajos a dalegylet ügyésze, Komlóssy Arthur elnököt eltette, mint akinek a Petőfi néven kívül egyedüli érdeme a dalárda felvirágoztatása. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után még több felkö-szöntő hangzott el. A dalárda a hivata-los jubileumot 1906. március 15-én tartja meg.

— **Debreceni minta után Pécs.** A dunántul egyik legnépesebb városa Pécs, ma átiratot intézett Debrecen város tanácsához, hogy az idevaló bábaképző berendezése és méretei felől adjon felvilágosítást. Pécsen szintén bábaképző in-tézetet akarnak építeni, még pedig olyan arányban, mint a debreceni, ezért kéri a kimutatást.

— **A képviselő választók névjegyzéke.** Debrecen város jövő évi országos képviselőt választó név-jegyzéke a melyről utóbb olyan sok szó esett, most már jogérvényes. A kiigazitott névjegyzék ellen fellebbeze-zést nem adtak be. A határidő tegnap lejárt és így már a város felterjesztheti a belügyminiszteriumhoz.

— **Az adókvető bizottság tag-jai.** Az adótárgyalások megkezdése előtt nem lesz érdektelen ha a bizottsági tagok neveit közöljük: Elnök dr. Megyeri Pál ügyvéd, elnökhelyettes dr. Szücs Géza ügyvéd. Előadó Nagy József p. ü. titkár, jegyző Bugyi Gyula ny. tb. főszámvevő. Bizottsági rendestagok Kovács Mihály fűszerkereskedő, Szilágyi Bálint ügyvéd, póttagok Tóth István építész, Donogán István divatkereskedő. Czegléd Gyula földbirtokos, Piros Béla lakatos. A bizott-ság e hó 16-án azaz csütörtökön d. e. 9 órakor kezdi meg működését a városháza nagytermében.

— **Bevonuló póttartaléko-sok.** Október hó másodikán ugyan-csak elevenek lesznek a kaszárnyák udvarai. 650 póttartalékos fog bevo-nulni Debrecenbe a 39. gyalogezred-hez. A katonai hatóság megkereste a várost, hogy a póttartalékosok részére a barakkokat hozza rendbe.

— **Államsegély a hajdumegyei tanítóknak.** Hajdumegye közigazgatási bizottsága mai ülésén foglalkozott a Deb-recen környéki tanítók helyzetével. A ta-nitóság bizony nem valami fényes dotá-ciót húz nehéz munkájuk után. A köz-igazgatási bizottság felterjesztést intézett Apponyi Albert gróf vallás-és közokta-tásügyi miniszterhez, hogy a balmazuvá-rosi ref. magyar egyház 3 új tanítói állás szervezéséhez kért 600—600 korona állami segélyt engedélyeztett. A vámospécsi ref. egyház 2 új tanítói állás szervezéséhez 750—750 korona, a földesi orthodox zsidó hitközség pedig 800 korona évi állam-segélyt kért. A tanfelügyelő bejelentette, hogy Jármy Irén nádudvari tanítónő évi 480 koronával nyugdíjaztatott, Vince Jó-zsefné, Nagy Mária, a tanító özvegye pedig 680 korona segélyt kapott.

— **Furcsa séta.** Az országos nagy vásár alkalmával a pityókás emberek kö-zül többen bandukáltak kifelé a téglave-tőben levő lakásukra a Hatvan-utcai nagy

nyílt árok mentén, melynek párfüvés il-lata némelyiket az árokba is csalta. Né-melyik a düledező akácfába kapaszkodás után, másik meg az Aron-féle csatorna végnél egyenesen belépett az öles mély-ségbe. És mindezeket a város előjárósága s rendőrsége tudomásul sem akarja venni. Eletbiztonság és közegészségügyi bizott-ság mit szól színdezetekhez?

— **Szentpály Béni dr. haza-érkezett.** Több mint két éve, hogy Dr. Szentpály Béni debreceni kerületi orvos Amerikába vándorolt. Szent-pályt, miután a tanács által közzé tett felhívás folytán nem jelentkezett, állá-sától megfosztották. A közgyűlés is jóváhagyta ezt a határozatot. Szent-pály a minap levelet írt, hogy vissza-érkezik. Hír szerint Szentpály Béni dr. már itthon van. Jelenleg feleségének szabolicsmegyei birtokán tartózkodik.

— **Az osztálysorsjáték** mai hu-zásán a következő számok nyertek.

90.000 koronát nyert: 3148.

10.000 koronát nyertek: 37133
66313.

3000 koronát nyertek: 26206
108761.

2000 koronát nyertek: 22496 52181
56364 64077 87838 89607 93307.

1000 koronát nyertek: 14335 25139
43573 51990 62577 90021 98974 103729

500 koronát nyertek; 412 980 1420
2999 7882 12552 12602 13714 13774

14395 19035 19321 21049 21308 25915
27266 29241 33214 33664 37578 38368

38949 39585 43573 473F1 49029 51587
51962 52418 52973 54033 57107 57252 59567

59755 66537 69607 70224 71641 73935
75959 78817 79777 80674 80831 82287

83311 85254 85436 87802 88027 92179
96609 99057 102338 107058 107389 108598

114686 114876 115664 117835 118971
123321 123528.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

— **Működnek a lóköltők.** Te-kintélyes kárt okozott a múlt héten Illés Imre hajdunánási gazdálkodónak gondatlansága. A tiszapolgári tanyáján három lovát őrizetlenül kicsapta legelni. Este midőn beakarta azokat hajtani, csak a hült helyét találta lovainak. A megkárosított gazda azonnal jelentést tett a csendőrségnek, amely nagy apparátussal fogott hozzá a nyomozás-hoz. Hosszas nyomozás után végre a debreceni csendőrségnek sikerült teg-nap kinyomozni a lóköltőket Testyán János, Rostás Ferencz és Balog Fe-rencz cigányok személyében. A tette-sek vezérét Balog Ferenczet kézre is kerítette a csendőrség és a tegnapi nap folyamán át adta az ügyészségnek. A két büntárs kézrekerítése végett a csendőrség a nyomozást folytatja.

— **Értesítés.** Az izr. hitközség ál-tal kibocsátott részkötvények tulajdono-sai értesítetnek, hogy e részkötvények esedékes szelvényei ezentul a Korona Ta-karék és Segélyszövetkezethél a hivata-los órák alatt váltatnak be.

— **Meghaltak.** Az állami anya-könyvi hivatalban a tegnapi nap folya-mán a következő halálozásokat jelentették be: Bartos Jozefin róm. kath. 17 hóna-gos, özv. Sándor István ev. ref. 83 éves, Salik András róm. kath. 2 hónapos, Ha-lász Teréz gör. kath. 22 éves, Csengeri

Mária ev. ref. 19 napos, Molnár József 18 hónapos, Varjas Erzsébet 2 hónapos ev. ref.

— **Vadászat!!!** Mindenféle fegy-erek, revolverek, olesó hüvelyek, kész töltények, vadász táskák, sipok, jezők, jelvények kaphatók Pásztor Gyula és Társa vaskereskedőknél Debreczen, Csapó-utca (Bankház.)

x **Valódi angol és Solingeni zseb-kések, ollók, borotvák, borotváló ké-szülékek és kellékek Mentze áruhá-zába a legjobbakkal Kossuth-utca 4. szám.**

A „Hajdumegyei népbank“ Piac-utca 26. sz. nagytőzsde épületében, min-den törzsbetétre, azaz heti 50 fillér befize-tésre utólagos kamatszámolással 100 korona kölcsönt folyósít. Ezen rendszer mellett nem kell a kölcsön után külön kamatot fizetni, mivel a heti befizetésekben a kamat is befoglaltatik.

x **Papa, mama, baba, Mentze Kossuth-utca 4 szám**

A tömeggyilkos csendőr.

A Ludas pusztai borzalom.

Ujabb részletek.

— Saját tudósítónktól. —

Szabadka, aug. 14.

Tegnap lapunkban egy rövid táv-irat alapján megemlékeztünk arról a borzalmas esetről, amely a Szabadka melletti Ludas pusztán történt. A ko-mor dráma borzalmairól most a kö-vetkező részletes tudósítás számol be:

Az első lövés.

Tegnap este 9 órakor a ludasi pusztán levő Szorád Lukácsnál a „Subási“ csárdában Kiss Kovács István csendőr-kaplár együtt ivott Szalay Károly, Doró György és Mészáros Pál parasztleány-nyekkel.

Szalay állítása szerint körülbelül éj-félíg voltak együtt. Megittak négyen öt liter bort. Szalay és társai éjfél felé ha-zakiseríték a csendőrt. Amikor elváltak tőle, semmi különöset nem tapasztaltak rajta.

A csendőr bement az őrtanyára, ahol eddig ismeretlen módon — felfeszítette a töltény szekrényt, kivett onnan 120 éles töltést és magához vevén fegyverét, elindult.

A csendőr körülbelül éjfél felé in-dult el borzalmas útjára. Mindjárt az utca kezdetén beszólt Szalma Mihály házába és vizet kért. Szalma felesége Lőrincz Krisztina bement vizért. A gazda ez alatt ott állt a ház ajtajában. A csendőr föl-emelte fegyverét és a gazdára lött. Ekkor lépett ki az ajtón Szalmáné, akinek a go-lyó mellkasába furódott és keresztül furta tüdejét.

A tömeggyilkosság.

Mikor az asszony összerogyott, a csendőr tovább indult. Utjába akadt egy mozgó alak, rálőtt. Horkanva, vonitva esett a földre a golyótól találva egy ku-tya. Tehát a csendőrnek — úgy látszik — mindegy volt, kire mire löjjen; ahol mozgó alakot látott, lött.

Egy udvaron az ámbituson feküdt a kis, 13 éves Halász Antal. A nagyapja az este kérlete, hogy ne feküdjön az ud-varra, mert hüvös az idő. A gyerek mégis kifelé az ámbitusra. A csendőr az alvó gyerekre rálőtt. A golyó a bordáit furta keresztül.

Innen tovább ment az immár vad-állati szenvedélytől vezérelt ember és be-lőtt Varjas Mihály házába. Az udvaron volt az öreg, akinek álkapsát szétron-csolta a golyó.

Az őrző csendőr tovább ment az utcán folytonosan lövöldözve. Volt olyan ház, ahová 10—15 lövést tett. Egy kiló-méter ut alatt a csendőrlaktanyától kezdve 30 lövést tett.

A pusztát elhagyva, az országútra tért. Vele szembe jöttek hárman: Deli Ferencz városi hivatalnok, egy Jeney nevű fiatalember és Jecs Dezső ludasi kántor. Mindhárman Vermes Károlynál voltak vendégségben, ahol a részesek számára arató ünnepély volt. Vermes Károly kér-lette az urakat, hogy aludjanak nála, de Jecs folyton azt hajtogatta, hogy család-jához haza kell mennie és tényleg el is indult a fentiek társaságában. Vesztere történt. Alig mentek vagy tíz percig, egy lövés dördült el és Jecs fölkiáltott:

— Meglöttek!

Társai még nevettek és kételkedve állították, hogy lehetetlen, de aztán csak-hamar észrevették, hogy Jecs ingadozik. A golyó a ballágyékon ment be és ke-resztül járta a testet. Társai elvezették a közellévő Jeney szállásra, majd a csend-őrlaktanyára mentek jelentést tenni. A csendőr még többször lött utánuk, de nem talált.

A vérengző csendőr tovább ment. Hogy reggelig mit csinált, arra nézve adatok nincsenek. Valószínű, hogy Mar-tonos felé vette útját.

Mikor a csendőrséghez a jelentés megérkezett, Szlatky járási csendőrme-ster nyole csendőrrel a gyilkos üldözésére indult. Reggelig keresték.

A gyilkost lelövik.

Közben a csendőr elért Király-halmára. Ott betért Czérna Mihály ta-nyájára és a közellévő korcsmából a korcsmáros fiával öt üveg sört hozat-tott. Leült a szalma boglya tövébe és ott megakarta inni a sört. Reggel 6 óra lehetett. A gyilkos észrevette a csendőröket, akik közben odaértek. Rögtön fegyveréhez kapott és a csend-őrök felé lött, de úgy látszik, izgatott volt, mert senkit sem talált. Erre egy csendőr rálőtt és a golyó keresztül-furta a balkarját. Kovács felemelte jobb kezét és ismét löni akart, de nem volt ideje rá. Molnár Antal csendőr célzott és a golyó a gyilkos orrát ke-resztül hatolta, rögtöni halált okozva.

A sérültek közül négyet bevitték a szabadkai kórházba. Szalma Mihály-nét künnhagyták, mert állapota re-ménytelen. A kórházban levők közül a 13 éves Halász Antal, miután későn hozták be, elvérzés következtében d. u. 4 órakor meghalt.

Varjas Mihács szétzuzott állkap-csával. Sérülése súlyos, de nem élet-veszélyes.

Kovács Balácsot mellbe találta a golyó. Sérülése föltétlen halálos.

Jecs kántort ma délután 2 órakor dr. Sántha György ar orvosok segéd-letével megoperálta. Az operáció jól sikerült, de Jecs állapota veszélyes, aligha épül fel.

TAVIRATOK.

Uralkodók találkozása.

Berlin, augusztus 14. Edward király és Vilmos császár holnap találkozása alkalmával a sokáig elkerült találkozás végre megtörténik. Ez a találkozás azt bizonyítja, hogy megfogja szüntetni a kölcsönös félreértéseket és a jövőben a békés egymás mellett való egyetértést fogja elősegíteni.

Kossuth és Apponyi új pártja.

Budapest, augusztus 14. Amerikából szenzációs hírt jelentenek. Mint kiderült, egy bécsi távirat jelentette, hogy Kossuth és Apponyi új párt alakításán fáradoznak, hogy az ő 48-asokat megtörjék. Persze ebből a hírből egy árva szó sem igaz, mert a függetlenségi pártban soha olyan egyetértés nem uralkodott, mint most és így senkinek sem jut eszébe új pártot szervezni.

A konzulátus nem beszél magyarul.

Budapest, augusztus 14. Az amerikai magyar lapok felháborító dologról adnak hírt. Kiszely Imre egri liceumi tanár, aki jelenleg Amerikában tartózkodik, katonakönyvét vitte láttatni az osztrák-magyar konzulátusra, ott azonban kijelentették, hogy magyarul nem tárgyalnak. Az odavaló lapok erélyes vizsgálat megállapítását kérik.

A Jekelfalussy ügyet elhalasztották.

Budapest, augusztus 14. A Jekelfalussy kontra Kovács ügyben a járásbíró ma sem hozott ítéletet. A tanúk beidézését rendelte el a bíróság és új tárgyalás napjára augusztus 17-ét tűzte ki. A tárgyaláson Jekelfalussy a miniszter és a felesége is beleszólhat idezve.

Wolfner nem kap elégtételt.

Budapest, augusztus 14. A társadalom tudományi társaság ismeretes üléséből kifolyólag Wolfner Pál író provokálta Jászi Viktor és Somló Bódog tanárokat. Wolfner segédei felkeresték a tanárokat, akik kijelentették, hogy elvi álláspontjukból nem engednek és lovagias térre az ügyet nem terelik.

Választás.

Marosvásárhely, augusztus 14. Itt ma volt a képviseléválasztás, amely délután 5 óráig tartott. Marosvásárhely új képviselője dr. Fenyvesi Soma ügyvéd lett, akit 48 szavazattöbbséggel választottak meg.

Az orosz ferradalom.

Pétervári, augusztus 15. A péterhofi szolgák között ma nyílt lázadás tört ki. 18 szolgát elfogtak. A lázadás kezdeményezőit a rögtönítélő bíróság kivégeztette.

Pétervári, augusztus 14. Az egész országban egyre terjed a lázongás, amit vérbe fojtani nem lehet. A parasztok megrohanják a földesurak házait és felgyújtják. A katonaság is a parasztokhoz csatlakozott.

Moszkva, augusztus 14. A samarai kormányzóságból szomorú hírek érkeznek. A lakosság között éhínség van. Eddig igen sokan pusztultak el. A lavrai kólostor papjai fegyverrel látták el magukat, mert az éhes emberek a kolostorba is betörnek.

Éhínség Bihar megyében.

Két község veszedelme.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, augusztus 14.

Nagyváradról írják, van Bihar megyének egy áldatlan, istencsapásoktól látogatott helye: Kocsuba és Békény községek. Szegény, nyomorgó oláh parasztok lakják ezt a területet. Kenyerét a legelőből, pásztorkodásból meríti. Igen kis része a lakosságnak földmivelésből él. Saját birtoka talán tíz hold se lesz az egész népnek, csaknem minden talpalatnyi hely a nagyváradai I. szert. püspökségé.

Ebben az évben két nagy csapás érte a kocsubaiakat. Az egyik — a legelőtől való megfosztás, — a másik az, hogy száznál több család éhínség előtt áll. Még ez év május hó 26-án ugyanis nagy jégeső dühöngött a tenkei határban és Kocsuba, Békény és Fekete-Győrös környékének minden termését elverte.

Már ekkor világos volt, hogy ez a pusztítás a leginségesebb télbe viszi a vagyontalan, kenyerétől elpusztított románokat. Egész évi reménységük elveszett, aratásra a tavasszal nem szerződtek, mert hiszen mindegyik a maga kis földcséjéjét akarta művelni. Akik tehettek, napszámba állottak, de ez a kereset csak éppen arra volt elég, hogy még a nyár folyamán fentarhassák magukat és családjaikat. A hatóság azonnal látta, hogy a lakosságot éhínség várja, ha még idejében nem segítenek a dolgon. Ezért a tenkei főszolgabíró beadványt intézett az alispánhoz, melyben előadja a nép nyomoruságos helyzetét és állami vagy törvényhatósági kölcsönként segélyt és vetőmagot kér a lakosságnak. Az ő összeírása szerint 110 család áll teljesen kenyér nélkül, éhen fognak elpusztulni. Itt tehát okvetlenül sürgős segélyre van szükség. Miskolc Ferenc Bihar megye alispánja az éhínségről jelentést tett a belügyminiszternek.

Borzalmas tűzhalál.

A gyorsforraló áldozata.

Összeégett asszony.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, aug. 14.

Iszonyu kínok közt lelte halálát a Drávafokhoz tartozó Fenék-pusztán egy öreg asszony. A megrendítő tragédia részletei a következők:

Már huzamosabb idő óta tartózkodik apósa birtokán Fesztl Rajmund 62 éves nyugalmazott honvédőrnagy, Carola nevű leányával. Az após pedig Pécsét lakik s özvegy Brenkusz Jakabné, szül. Sámuel

Berta 68 éves házvezetőné visel gondot az öreg urra, ki nemrég fürdőre utazott s házvezetőnéjét pedig Fesztléhez küldte a pusztára, addig, amíg ő visszajő.

Szombaton ért Fenékre Brenkusz Jakabné s a házi dolgokban segédkezett Carola kisasszonynak. Másnap megtörtént a katasztrófa. Az öreg asszony a konyhában a takaréktűzhelyen levő gyorsforralón kávét akart melegíteni s amint a 2 kilós spirituszos kannából ismét öntött a gyorsforralóra, állítólag abban már előbből egy kis égő parázs maradt benn, mitől a spiritusz meggyuladt, a láng becsapott a kannába s azt szétrobbantotta.

Az égő borszesz végig ömlött a szegény asszony ruháján, ki annyira megijedt, hogy magával tehetetlen volt s mint egy égő fálya rohant ki a folyosóra.

Az örnagy és leánya, kik az udvaron időztek a rémes kiabálás és sikoltozásra beszaladtak s borzalmas látvány tárult szemük elé, mert ott futkosott a lángban álló gazdaasszony. Erre apa és leánya pár kanna vízzel leöntözték a szerencsétlen teremtést, ki iszonyu égési sebekből borítva rogyott össze e folyosón.

A súlyosan összeégett asszonyt ágyba fektették, aki borzasztóan szenvedett. Végre szerdán reggel megérkezett a körvos.

Amint a házbellekkel a szobába lépett, ott találták a szerencsétlen házvezetőnőt a szobában élettelenül. Valószínű, hogy egy őrizetlen pillanatban irtóztatos kínjaiban ledobta magát az ágyról. Az esetről jelentést tettek a szigetvári kir. járásbírósnak. A vizsgálatot a bíróság nyomban meg is ejtette s miután kétségtelenül be van bizonyítva a tűzhalál, a boncolást mellőzték.

Egylet.

— Az „Ivria“ zionista asztaltársaság ma este fél 9 órakor az Otthon kávéház udvari termében (Sas u. 2) rendes felolvasó gyűlést tart. Kéretnek a t. tagok hogy megjelenjenek.

Olvasóink rovata.

A Mária Terézia alap ügye.

Annak idején — mint emlékszünk, talán ezelőtt 10—12 évvel — a debreceni ref. egyház és a róm. kath. egyház szépségesen megosztotta a város által kezelt Mária Terézia-féle árvatartó pénztári alapon, mely jelzőkölcsonként a polgárságnál volt elhelyezve s nagy részben máig is elhelyezve van.

Minderről azonban a telekkönyvi hatóság mai napig sem tud semmit sem, mivel vele annak idején a városi közgyűlés ide vonatkozó határozata nem közöltetett s a jogositott személybeni változás telekkönyvileg kitüntetve nem lett, így aztán ha valamely árvatartó pénztári követelés kifizetettik, az illető pénzt felvevő egyházak kiadják ugyan a nyugta és törlési engedélyt, ámde annak alapján zálogjogot törölni nem lehet.

Mennyiben mostanában a felek nem egy-két ilyen árvatartó pénztári követelést kénytelenek kifizetni, a nevezett egyházak a felek érdekében üdvös dolgot cselekednének, ha e tárgyban mielőbb intézkednének, mert már is igen sok azoknak száma, kik e mulasztás folytán kettős törlési költséget kénytelenek viselni minden ok nélkül.

Vadon Sándor,
ügyvéd.

Törvénykezés.

Csöd. A debreceni kir. törvényszék-mint esődbíróság Bilkei Dezső és Rádovics János képkereskedők ellen esődöt nyitott. Csődbiztos Szoboszlói Sándor, esődtömeggondnok Dr. Olehváry László.

Terménytőzsde.

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1906. aug. 14.

Jegyzések 50 kgrammonként szólnak. Készáru változatlan, határidők ingadozóak.

1906. októberi buza	7 40.—41
1907. áprilisi buza	7 68.—69
októberi rozs	6 19.—20
1906. áprilisi rozs	6 40.—42
októberi zab	6 35.—36
áprilisi zab	6 48.—49
1907. májusi tengeri	5 42.—43
1906. júliusi	—
1906. aug.	6 23.—24
szeptemberi	6 33.—34
1906. augusztusi repce	16 25.—30

REGÉNY-CSARNOK.

Kexholmi Mária.

— Regényes történet. —

20 lrtá : Rákosi Viktor.

A katonák meghatottan hallgatták Csajenko elbeszélését, melyből két nagyon kedves dolgot értettek meg. Először, hogy a kutyá melegt szobában él, s másodsor, hogy Aysha a hátát simogatja. Bizony annak a bolond kutyának jobb dolga van, mint a szegény orosz katonának.

NEGYEDIK FEJZET.

Aysha a kolostorban.

Sok jó orosz vitéz fübe harapott még a háboru befejezéséig s azok közül, akik Aysha ruháját csókolgatták, sok százat az ezred kiesi lánya sohse látott viszont. Az éjjeli menetelések, a véres harcok, a sok koplalás nagyon is elfoglalták a katonák lelki világát, s Csajenko volt jó formán az egyetlen, aki minden este a tábori tüzek mellett felemeltte Ayshát, s fölvetette a kérdést, vajjon egészséges-e? De hát a leghosszabb háborunak is egyszer csak vége szakad, valamint a zordon tél is elmúlt s legalább a hidegtől nem szenvedtek. Sokan már a hazatérést kezdték emlegetni, különösen pedig azt, hogy a kexholmi ezred, gárda ezred lévén, hamarabb hazakerül, mint a többi közönséges katonák.

Folytatjuk.

Stock-Cognac Medicinal

kezeség mellett, tiszta borból párolt

Allandó vegyi ellenőrzés alatt.

Camis és Stock

pároló telepe,

Fiume-Barcola.

Csakis elsőrendű üzletekben kapható.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Batist-Touseline.

Blous Zephirek.

Himzett vászon ruhák.

Mosó selymek.

Székel szövetek

férfi ruhára

óriási raktár!

Kölcsönöket

a legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet

Debreczen, Piacz-utca 65. szám

Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.

Négyéves évtársulat.

Parcellázási kölcsönök heti törlesztésre.

Mentő

szekrények

minden nagyságban Miniszteri előírás szerint

Schön Sándor

keztü, kötszer és orvosi műszertárában

Debreczen,

Piacz-utca 12. (Stenczinger-ház.)

Villamos Színház

a szénapiacson.

Sima, tiszta, rezgés nélküli képek.

MŰSOR:

Augusztus 14. és 15-én:

1. A megmentett becsület.
2. Telhetetlen tolvaj.
3. Sok láрма semmiért.
4. A galambtündérnő.
5. Egy uj ezilinder kalandja.
6. „Vigyáz” a férjem jön.
7. A nátha.
8. Az élő virágok.
9. Műsoron kívül.
10. Műsoron kívül.

Belépő díj: Első hely 30 kr., második 20 kr., harmadik 10 kr.

Kezdeté este 7 órától 11-ig, óránként.

Általános Takarékpénztár

Részvénytársaság

DEBRECZENBEN,

előnyös kamattétel mellett

Kölcsönöket nyújt váltókra, kötelezvénnyekre, folyószámlára, értékpapírokra és árukra.

Kereskedők tárczaváltói és könyvkövetelési leszámítolása.

Gazdáknak személyes hitel nyújtása az intézet kebelében létesült hitelegylet által.

Betéteket elfogad gyümölcsötetés céljából, betéti könyvecskékre, cheque-számlára és pénztári jegyekre 4 1/2 kamatozás mellett.

Előlegeket nyújt kézi-zálog tárgyakra, várható termésre.

Övadákkölcsönöket folyósít vállalkozók és bérlőknek.

Törlesztéses-kölcsönöket engedélyez 10—65 évig földbirtokokra és forgalom képes házakra.

Tőzsdéi megbízásokat elfogad értékpapírok vételére és eladására.

Külföldi pénznemeket bevált és ilyenekkel szolgál.

Hitelleveleket ad a külföld bármely piacára.

○ Közelebbi szó vagy írásheli felvilágosítással készséggel szolgál az intézet

ügyvezető-igazgatója.

Nincs többé sertésvész!

Sertéspar (törvényesen védve és miniszterileg segélyezve) óvszer, korszakalkotó geniális találmány a gazdaközönség részére. A ki ezt használja és az utasítást pontosan betartja, sertése a legvésebb időben sem hullhat el, mert hogy ez nem üres reklám, ezennel kötelezem magam igazolásra minden elhullott sertés becsarat károsultnak készpénzben visszafizetni, ha az utasítás betartása mellett ezen porral lett a sertés kezelve. 1 doboz 2 korona.

KUN ISTVÁN, gyógyszerész,

vegyi és cosmetikai készítmények műlaboratoriuma. „Laboratoire cosmetique Matilde” (Alapított a hasonló névű párizsi laboratorium mintájára 1895-ben Budapesten.)

Hajduszáton, Debreczen mellett, Kossuth-u.

Direct hozzánt intézett 6 koronás postai rendelések bérmentve.

Kapható minden gyógyszerertárban. Főraktár: Török J. Budapest.

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Kitűnő minőségű faj borok Szabó Gyula félle Asztali 1 liter 35 kr. Ezerjő 1 liter 38 kr. Magyarádi óbor 1 liter 40 kr. Szegszárdi veres 1 liter 48 kr. A borok feltétlen tisztaságáért kezeskedem. Kontsek Gézánál Debreczen, Kossuth-utca.

Csemege szállót ajánlok kereskedők- és magán fogyasztók részére a legolesóbb napi ár mellett. Darvas Miksa szőlő kivitele Debreczen. Telefon 234.

Farkas Henrik fűszer-, cukorka üzletét volt helyiségének raktáraiba helyezte át. Bejárat az udvarba, második ajtó jobbra.

Csizmadia tanoncokat napibér mellett szegdtetünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

Két utcái szoba (külön lakosztály) a főté közelében augusztus 1-től kereskedelmi irodának kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Kaptákat készen raktáron tartnak és minták után megrendelésre készítünk. Csizmadiák termelő és árucarnoka Margit fürdő-telep.

Garai utca 14. számú ház kedvező feltételek mellett eladó.

Intelligens izr. családnál egy esetleg két 15 éven alóli izr. diák, megfelelő árban teljes ellátást kaphat. Értekezhetni Darabos-u. 15.

Használt hordók Péterfia-u. 76. kapható.

Rugyanta bélyegzők legolesóbban megrendelhetők Hoffmann és Kronovitznál, hol óriási választék áll rendelkezésre.

Butorozott szobát keresek kapu alatti bejáratl. Ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

Moly-kár elleni megóvás. Nyári megőrzés végett elfogadok prémezett női és férfi ruhadarabokat, valamint értékesebb szőnyeget is Külön e célra berendezett raktárhelyiség. Gondos kezelés. Tóth Ferencz férfi ruha és szücs áruk raktár Debreczenben.

Kiadó pinczehelyiség. József kir. herceg-u. 26. sz. ház alatti utcái bejáratl bir. pincze helyiség azonnal kiadó. Ertekelhetni az ugyan e házban levő hitó irodában.

Kossuth-szájviz

megszüntet minden fogfájást, a száznak kellemes izt kölcsönöz s a fogak romlását megakadályozza.

Egy üveg 70 fillér.

Egyedül kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8.

„Arany egyszarvu” gyógyszerház.

Első rendű
gyógykülönlegességi üzlet

Rác Herman

„Angyal” Drogueriája

DEBRECZEN, Fötér 42. sz.

Lamprecht-palota.

Különlegesség: Bel és külföldi árukban, kötszerek, és betegápolási cikkekben

Arckrémek, festékek, szivacs, piperecikkek, illatszerek, gazdasági cikkek, rovarirtó szerek stb. a legnagyobb választékban kapható.

Debreczeni Hitelbank

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-u. Széchenyi utca sarok

Kölesönöket adunk

váltókra, kötelezvényekre és folyó számlára a legelőnyösebb kamattal.

Elfogadunk takarékbetéteket

betét könyvecskére és check-számlára.

Jelzalog-kölesönöket ad

földbirtokokra és házakra.

Óvadékkölesönöket ad

vállalkozóknak, és bérlőknek.

Elfogadunk tőzsdéi megbízásokat

értékpapírok vételére és eladására.

Kölesönöket nyújtunk

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, valamint vidéki pénzintézetek részvényeire.

Leszámítolunk tárcza-váltókat

az intézet kebelében alakult hitelrészcsoporthoz.

Ércpénzek és külföldi bankjegyek beváltása.

A magyar kir. szab osztályorsjáték főelárusító helye.

Felvilágosítással készséggel szolgál

Az igazgatóság.

KÖNYVEK,

folyóiratok, bekötések, valamint bőr, plüss keretek, passepartouk stb.

Antalfy Ferencz

könyvkötészetében a legszolidabban készítettnek, Piacz-utca 31. a városházzal szemben.

1025/1906. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 1834/3—1906. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Schnierer Róza részére Url Mariska és tsa debreczeni lakosoktól 3000 korona tőke, ennek 1906. évi május hó 20. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 157 kor. 16 fillér perköltség erejéig 1906. évi június hó 1. és 2-én bíróilag lefoglalt és 1885 kor. 28 fillerre becsült áru felszerelések, női kalap és divatáru cikkek és egyéb ingóságok 1906. évi augusztus hó 16 án délelőtt 10 órákor kezdetét veendő és Debreczenben Simonffy-u. 1. sz. a. megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1906. évi augusztus 1-én.

Bódogh Zs. birói kiküldött.

Idei termésű zamatos

Ceilon és Cuba kávé

naponként

frissen pergelt kávé.

Zamatos teák.

Friss liptói turó.

Valódi szegedi idei paprika

Kohn Henrik

üzégnél kapható

Debreczenben, gr. Degenfeld-tér 7.

„URSUS”

a legtokéletesebb s szabadalmazott

Borsajtó

felső nyomással három áttétellel, acélgerenda szerkezet, legmagasabb nyomó képesség. A törköly egy darabban kiemelhető. A must vasrészekkel nem érintkezik, ezáltal a bor megfeketése kizárva. Könnyű kezelés, kevés munkaerővel. **Honi gyártmány.**

Szőlőszeti, borászati és pinczészeti cikkekkel valamint vadászfegyverekkel és vadászati felszerelésekkel képes árlap ingyen és bérmentve.

Lőpor árusítás.

TOTH GYULA vasnagykereskedő, Debreczen, Fötér.